

Bedre opsporing af nordjyder

Siden 2015 har opsporingen af nordjyder med knogleskørhed taget fart. Den positive udvikling er resultatet af Region Nordjyllands styrkede tværsektorielle indsats for patienter med knogleskørhed.

Aldrig før har så mange nordjyder været i behandling for knogleskørhed. I 2015 vedtog Region Nordjylland nemlig som den første i landet en sundhedsplan, der styrker samarbejdet mellem regionens sektorer, så en større andel af regionens anslået 50-60.000 borgere med knogleskørhed kunne blive udredt og komme i behandling. Indsatsen har allerede båret frugt. Region Nord kan således bryste sig af en førsteplads på landsplan hvad angår andelen af opsporede patienter i behandling. Ikke mindst

opsporingen af borgere med svær knogleskørhed har taget fart.

”Antallet af opsporede stiger hvert eneste år, og den bedste nyhed er, at opsporingsraten hvad angår antallet af borgere med svær knogleskørhed er fordoblet. Det betyder, at vi forebygger cirka 100 hoftebrud om året – foruden alle de øvrige brud, ikke mindst rygbrud, som vi ikke har præcise tal på”, fortæller professor, overlæge Peter Vestergaard fra Endokrinologisk Afdeling på Aalborg Universitetshospital.

Et brud på hoften koster i gennemsnit ca. 200.000 kroner medregnet udgifter til indlæggelse, genoptræning og efterfølgende øget behov for hjemmehjælp. Udgifterne til opsporing og behandling med osteoporosemedicin alene til denne gruppe patienter er derfor godt givet ud.

”Kommunerne står for 57% af alle udgifter relateret til osteoporotiske brud. Alene i Region Nordjylland koster knogleskørhed anslået 1,5 milliarder kroner hvert eneste år, så det er en rigtig

”Samlet har vi fået opbygget et rigtig finmasket opsporingsnet, og det er det, vi begynder at se resultaterne af”, siger professor Peter Vestergaard fra Endokrinologisk Afdeling på Aalborg Universitetshospital.

god forretning for både region og kommuner at hjælpe borgere med knogleskørhed med at bevare deres førlighed og livskvalitet ved at sætte ind i tide”, siger Peter Vestergaard.

Bred, koordineret indsats

Den positive udvikling skyldes, at alle regionale og kommunale instanser, som har kontakt med den ældre del af befolkningen, er blevet opmærksomme på tegn på knogleskørhed og kan anbefale den enkelte borger at blive udredt for knogleskørhed, når risikofaktorerne er til stede; Kommunernes visitationssygeplejersker, hjemmesygeplejersker, sosu-assistenten, fysioterapeuter og ergoterapeuter har gennemgået kurser og er blevet trænet i at fokusere på risikofaktorer, når de er i kontakt med borgerne – hvad enten det er i borgernes eget hjem, i forbindelse med behandling af et brud på akutafdelingen eller i forbindelse med genoptræning.

Og Peter Vestergaard og flere af de ph.d.-studerende fra Aalborg Universitetshospital har holdt foredrag om knogleskørhed og risikofaktorer for de praktiserende læger i regionen.

Herudover er samarbejdet med hospitalsafdelinger, der har højrisikopatienter i behandling (som fx ortopædkirurgiske, onkologi-

ske og lungemedicinske afdelinger) styrket, og der er indført krav om, at røntgenlægerne altid skal undersøge, om en patient, der i anden anledning får taget røntgen-, CT- og MR-billeder af brystkassen, har brud på rygsøjlen.

”Vi gøres opmærksomme på rigtig mange rygbrud på den konto. Og det er jo helt tilfældige fund.”

”Samlet har vi fået opbygget et rigtig finmasket opsporingsnet, og det er det, vi begynder at se resultaterne af”, siger Peter Vestergaard, der konstaterer, at også de praktiserende læger i regionen er blevet klart bedre til at henvise de rigtige patienter til udredning i forhold til før. Ni ud af ti henviste patienter sættes i behandling.

”Samtidig er antallet af patienter i knogleopbyggende Forsteo-behandling steget stejlt, hvilket fortæller os, at vi har fået fat i rigtig mange svært ramte patienter”, fortsætter han.

Der er også gjort en indsats for at gøre livet lettere for patienterne. Regionens indkøb af flere DXA-skannere sikrer fx, at man kan blive undersøgt inden for en rimelig afstand af sit hjem og har nedbragt ventetiden til at blive skannet. Herudover har alle

kommuner oprettet osteoporoseskoler eller tilsvarende tilbud, så man som osteoporosepatient kan lære at leve bedst muligt med sin knogleskørhed.

Hele landet skal med

Osteoporoseforeningens landsformand, Ulla Knappe, som medvirkede til udarbejdelsen af sundhedsaftalen i Region Nordjylland håber på, at landets øvrige 4 regioner vil lade sig inspirere af de gode resultater:

”Den nordjyske sundhedsaftale kan principielt overføres direkte til enhver af de øvrige regioner, og med de resultater, aftalen har ført med sig, burde det være oplagt for andre regioner at tage initiativet til sig. Det gør vi i Osteoporoseforeningen en stor indsats for at overbevise dem om. Med den stigende andel af ældre i befolkningen er det vigtigere end nogensinde at tænke i forebyggelse, og på osteoporoseområdet er der meget at hente med en koordineret indsats. Både menneskeligt og økonomisk.”

Sundhedsaftalen i Region Nordjylland er udarbejdet i et samarbejde mellem Osteoporoseforeningen, repræsentanter fra de nordjyske kommuner, alment praktiserende læger og Region Nordjylland.

”Der er meget at hente med en koordineret indsats